

Neus Cerveró i Sanfèlix

Proposta de digitalització del patrimoni turístic immateral de Cullera

Creació del Museu Etnològic de Cullera

Estudios y Documentos
de Desarrollo Local

41

Proposta de digitalització del patrimoni turístic immateral de Cullera

Creació del Museu Etnològic de
Cullera

Neus Cerveró i Sanfèlix

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Col·lecció: Estudios y Documentos de Desarrollo Local, 41

Directora: M^a. Dolores Pitarch Garrido

Aquest llibre es correspon amb el primer Premi d'Iniciació a la Investigació Joaquín Olivert en la seua cinquena edició (2023), celebrat en el marc de la Càtedra Ciutat de Cullera (Universitat de València - Ajuntament de Cullera).

Aquesta obra està sota una Llicència Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional.

© Del text: Neus Cerveró i Sanfèlix, 2024

© D'aquesta edició: Universitat de València, 2024

DOI: <http://dx.doi.org/10.7203/PUV-OA-299-7>

ISBN: 978-84-9133-298-0 (Paper)

ISBN: 978-84-9133-299-7 (PDF)

Edició digital

ÍNDIX

1. Introducció	9
2. Objectius i hipòtesi	11
2.1. Objectius generals i específics	11
2.2. Hipòtesi	11
3. Marc teòric	13
3.1. El patrimoni immaterial en la societat actual com a element identitari dels territoris.	13
3.2. El patrimoni turístic immaterial, part fonamental en el desenvolupament sostenible del turisme	17
3.3. La digitalització i la gestió intel·ligent del patrimoni	20
4. Metodologia	22
5. Marc geogràfic del treball: el municipi de Cullera	26
6. Digitalització del patrimoni immaterial: Avantatges i inconvenients per al turisme a partir de la digitalització dels recursos patrimonials a Cullera.	31
7. Benchmarking sobre la digitalització de recursos turístics patrimonials: eines i usos.	35
8. Proposta de digitalització dels recursos / patrimoni immaterials de Cullera mitjançant un procés de sonorització, representació i gamificació.	45
8.1. Explicació de la proposta: Museu etnològic de Cullera	45
8.2. Resultats sobre el recull d'alguns recursos digitalitzats basats en el patrimoni immaterial de Cullera	63
9. Conclusions	65
Bibliografia	67

TAULES

Taula 1 - Resum Objectius Primordials. Elaboració Pròpia.	10
Taula 2 - Cronologia De Les Fases Del Treball. Elaboració Pròpia.....	25
Taula 3 - Tradicions I Expressions Orals, Inclòs L'idioma Com A Vehicle Del Patrimoni Cultural Immaterial. Elaboració Pròpia.....	41
Taula 4 - Les Arts De L'espectacle. Elaboració Pròpia.....	46
Taula 5 - Usos Socials, Rituals I Actes Festius. Elaboració Pròpia.	49
Taula 6 - Coneixements Relacionats Amb La Natura I L'univers. Elaboració Pròpia...	53
Taula 7 - Tècniques Artesanals I Tradicionals. Elaboració Pròpia.....	54
Taula 8 - Gastronomia: Elaboracions I Alimentació. Elaboració Pròpia.....	56

FIGURES

Figura 1 - Hipòtesi D'investigació. Elaboració Pròpia.	11
Figura 2 - Importància Del Patrimoni Immaterial En La Societat Actual. Elaboració Pròpia.....	13
Figura 3 - Importància De La Identitat Cultural. Elaboració Pròpia.....	15
Figura 4 - Potencial De La Digitalització Envers El Patrimoni Immaterial. Elaboració Pròpia.....	21
Figura 5 - Àmbits Del Patrimoni Immaterial Segons La Unesco. Elaboració Pròpia.	23
Figura 6 - Avantatges Per Al Turisme A Partir De La Digitalització De Recursos Patrimonials A Cullera. Elaboració Pròpia.....	26
Figura 7 - Inconvenients Per Al Turisme A Partir De La Digitalització De Recursos Patrimonials A Cullera. Elaboració Pròpia.....	27

IL·LUSTRACIONS

Il·lustració 1 - Mapa Amb Llegenda De Les Platges De Cullera. Font: Pdti De Cullera (2020).....	26
Il·lustració 2 - Cap Del Far. Font: Visit Cullera (2020).....	27
Il·lustració 3 - Exemple De Recopilació Del Patrimoni Immaterial En La Plataforma Youtube. Font: Youtube.....	33
Il·lustració 4 - Exemple De Cullera En El "Museu De La Paraula". Font: Museu Valencià D'etnologia (2023).....	33
Il·lustració 5 - Exemple De Cullera En El "Museu De La Paraula". Font: Museu Valencià D'etnologia (2023).....	34
Il·lustració 6 - Exemple De L'arxiu De Tradició Oral De Castella I Lleó. Font: Museu Etnogràfic De Castella I Lleó.....	34
Il·lustració 7 - Exemple De L'arxiu Sonor De La Cultura Tradicional Segoviana. Font: Institut De La Cultura Tradicional Segoviana.	35

Il·lustració 8 - Exemple De L'arxiu Del Patrimoni Immaterial De Navarra. Font: Navarchivo.....	36
Il·lustració 9 - Altre Exemple De L'arxiu Del Patrimoni Immaterial De Navarra. Font: Navarchivo.....	36
Il·lustració 10 - Exemple Del Mapa Sonor Del País Basc. Font: Soinumapa.....	37
Il·lustració 11 - Exemple De L'arxiu Sonor Del Portal Turinea A La Plataforma Soundcloud. Font: Turinea.....	37
Il·lustració 12 - Exemplificació Del Recurs "Activitat Mitjançant La Gamificació De Les Veus Del Passat". Elaboració Pròpia.....	42
Il·lustració 13 - Exemplificació Del Recurs "Digitalització De La Llegendària Tradició De La Mare De Déu Del Castell (...)". Elaboració Pròpia. Font fotogràfica: Ajuntament De Cullera; Font: Parròquia Sants Joans (2023).....	42
Il·lustració 14 - Exemplificació 2 Del Recurs "Digitalització De La Llegendària Tradició De La Mare De Déu Del Castell (...)". Elaboració Pròpia. Font fotogràfica: Ajuntament De Cullera; Font: Parròquia Sants Joans (2023).....	43
Il·lustració 15 - Exemplificació 3 Del Recurs "Digitalització De La Llegendària Tradició De La Mare De Déu Del Castell (...)". Elaboració Pròpia. Font fotogràfica: Ajuntament De Cullera; Font: Parròquia Sants Joans (2023).....	43
Il·lustració 16 - L'aurora De Sant Antoni, 1960. Font: Associació fotogràfica La Penyeta Cullera.....	46
Il·lustració 17 - Cercavila Amb Una De Les Bandes Amb Motiu De La Primera Missa De D.José Formentín 1952. Font: Associació fotogràfica La Penyeta Cullera.....	47
Il·lustració 18 - Exemplificació Del Recurs "El Sainet Valencià (...)". Elaboració Pròpia. Font fotogràfica: Associació fotogràfica La Penyeta Cullera; Font: Institut Del Teatre (2023).....	47
Il·lustració 19 - Exemplificació 2 Del Recurs "El Sainet Valencià (...)". Elaboració Pròpia. Font fotogràfica: Associació fotogràfica La Penyeta Cullera; Font: Institut Del Teatre (2023).....	48
Il·lustració 20 - Il·lustració 19 - Exemplificació 3 Del Recurs "El Sainet Valencià (...)". Elaboració Pròpia. Font fotogràfica: Associació fotogràfica La Penyeta Cullera; Font: Institut Del Teatre (2023).....	48
Il·lustració 21 - Exemplificació Del Recurs "Exposició D'un Arxiu fotogràfic Sobre Les Festes (...)". Elaboració Pròpia. Font fotogràfica: Associació fotogràfica La Penyeta Cullera, Ajuntament De Cullera; Font: Parròquia Dels Sants Joans (2023).....	50
Il·lustració 22 - Exemplificació 2 Del Recurs "Exposició D'un Arxiu fotogràfic Sobre Les Festes (...)". Elaboració Pròpia. Font fotogràfica: Associació fotogràfica La Penyeta Cullera, Ajuntament De Cullera; Font: Parròquia Dels Sants Joans (2023).....	50
Il·lustració 23 - Exemplificació 3 Del Recurs "Exposició D'un Arxiu fotogràfic Sobre Les Festes (...)". Elaboració Pròpia. Font fotogràfica: Associació fotogràfica La Penyeta Cullera, Ajuntament De Cullera; Font: Parròquia Dels Sants Joans (2023).....	51
Il·lustració 24 - Exemplificació Del Recurs "Mapa Interactiu Sobre Les Falles De Cullera (...)". Elaboració Pròpia.....	51
Il·lustració 25 - Exemplificació Del Recurs "Pantalla Didàctica Mitjançant La Gamificació Dels Mots (...)". Elaboració Pròpia.....	53

Il·lustració 26 - Exemplificació Del Recurs "Pantalla Didàctica Mitjançant La Gamificació Dels Mots (...). Elaboració Pròpia.	54
Il·lustració 27 - Exemplificació Del Recurs " Recurs Didàctic Amb Gamificació En Pantalla Tàctil Sobre La Nomenclatura I L'ordre De Vestimenta De Les Falleres I Els Fallers". Elaboració Pròpia.....	55
Il·lustració 28 - Exemplificació 2 Del Recurs " Recurs Didàctic Amb Gamificació En Pantalla Tàctil Sobre La Nomenclatura I L'ordre De Vestimenta De Les Falleres I Els Fallers". Elaboració Pròpia.....	55

1. Introducció

La intangibilitat dels recursos no només determina la seua característica física, sinó també el seu origen d'arrel popular i tradicional. El patrimoni immaterial és el que determina l'autenticitat de les regions i de les comunitats d'individus, aquest fet, per tant, fa que es diferencien, perquè aquestes mostres i expressions culturals són úniques. En aquest punt, cal plantejar la importància de la diversitat cultural en un món completament globalitzat i de com el turisme és el vehicle que pot ajudar a la seua promoció.

Conceptes com la cohesió social, identitat cultural i participació ciutadana ajudaran a entendre la importància de la preservació d'aquests recursos, i de com el turisme, amb la mostra d'aquestes expressions mitjançant processos de digitalització pot acomplir una tasca fonamental perquè es conega, se situe en el mapa i s'aprecie aquesta cultura, tant com ho fan els individus autòctons.

Una vegada amb la literatura referida al patrimoni immaterial, la digitalització i el turisme -d'entre altres-, revisada; així com la tasca de recerca de ferramentes i eines sobre la digitalització en altres casos acabada, es farà una proposta de *Museu etnològic de Cullera* per a fomentar la preservació d'aquesta tipologia patrimonial, com s'assenyalava anteriorment, mentre es té en compte la sostenibilitat social mitjançant la participació de la ciutadania en tot el desenvolupament de la proposta.

Amb açò, es fa evident la necessitat de la salvaguarda d'aquests aspectes definidors de les cultures mitjançant nous processos i des d'una perspectiva més tècnica, que poden aportar al patrimoni viu una forma per a fer-la possible a ulls de visitants i de la societat en general de forma que perdure en el temps. Amb les conclusions concretes sobre l'evolució de la investigació es podrà saber de primera mà si el procés de salvaguarda mitjançant processos relacionats amb la digitalització és possible.

Si bé el Museu etnològic de Cullera podria ajudar a la gestió del turisme en el municipi des d'altres tipologies i generar un benefici comú, també pot ajudar a la reivindicació de la planificació turística des de la immaterialitat, perquè açò pot servir com a reclam i posicionar-la com a destinació d'avantguarda en el panorama tant autonòmic, com nacional o internacional.

El turisme, per consegüent, passa a ser el fil conductor que uneix un present globalitzat amb un passat arrelat a costums i tradicions que hui en dia es conserven gràcies al bon saber fer de la ciutadania i a la tasca incansable de les organitzacions per preservar allò que dona una forma de ser davant d'una totalitat idèntica.

La coneixença d'aquesta informació serà una nova oportunitat per a descobrir mercats innovadors on la tecnologia és una ferramenta clau per a remodelar el futur del turisme i una finestra oberta al canvi de plantejaments.

ESTUDIOS Y DOCUMENTOS DE DESARROLLO LOCAL

